מבחן זנים תירס סתיו 2003

דרול ג'ילט – מו"פ ערבה דרומית
נתן מינקובסקי – תחנת ניסיונות ערבה, מו"פ ערבה
אפרים צוקרמן – אגף הירקות, שה"מ

מבוא

היקף גידול התירס באזור הערבה הדרומית הינו כ- 1000 דונם בשנה. יעדי השיווק הם לשווקים המקומיים וליצוא כאשר השיווק מתבצע בעונות השוליים: בסתיו עד תחילת חודש פברואר, ובאביב מתחילת חודש אפריל עד אמצע מאי.
בסתיו הגידול בשטח הפתוח, כאשר הצמחים חשופים לסופות דרומיות ומערביות, המתרחשות מספר פעמים במשך העונה. סופות אלה עשויות לגרום לרביצה ולפגיעה ביבול וביכולת לאסוף אותו.
בעיה נוספת עמה מתמודדים חקלאים היא מליחות גבוהה של מי ההשקיה. צמח התירס נחשב כצמח רגיש למליחות. רמת המליחות הממוצעת במי ההשקיה (3.5 ד"ס/מטר) פוגעת ביבול הכללי.

מטרת הניסוי היא לאמת מידע שנצבר לגבי זנים שונים ולבחון התאמתם של זנים חדשים לתנאי האזור.

שיטות וחומרים

המבחן נערך בתחנת ניסיונות ערבה. הערוגות ברוחב 1.8 מ'. כרב בצל. בתאריך 13.9.03 נזרע חלקת תירס עם אחד עשר זנים מטיפוס SU ו-SE. עומד הזריעה היה 6 זרעים למטר שורה (למטר ערוגה 12 זרעים). סה"כ עומד כללי של 6666 צמחים לדונם. שלוחת טפטוף נפרשה לכל שורת זריעה: מרחק בין הטפטפות 0.30 מטר, ובספיקה של 2.3 ל'/ש'.
ההנבטה, ההשקיה, והדישון בוצעו בטפטוף. כל זן נזרע בארבע חזרות כאשר אורך של כל חזרה היה 4.5 מטר בשתי ערוגות צמודות. האשבולים נאספו ב-3.12.03 משתי השורות המרכזיות בכל חזרה. האשבולים ימוינו, ייספרו, ויישקלו.

רשימת זנים

זן	סוג	ספק
רויאלטי	SE	עדן זרעים
מונארקי	SE	עדן זרעים
אמפייר	SE	עדן זרעים
2385	SE	כצ"ט
2547	SE	כצ"ט
2298	SU	כצ"ט
ג' ובילי	SE	כצ"ט
Conquest	SE	אחים מילצ'ן
395	SE	ירוק
516	SE	ירוק
7384	SE	ירוק

תוצאות

טבלה מס' 1: זנים SE + SU
יבול כללי, יבול סוג א', סוג ב', משקל ממוצע אשבול סוג א', מספר אשבולים לצמח ותאריך איסוף

זן	יבול כללי ק"ג/דונם	יבול סוג א' ק"ג/דונם	יבול סוג ב' ק"ג/דונם	משקל ממוצע אשבול סוג א'	מספר אשבולים לצמח
רויאלטי	1754 אב	1671 אב	83 ב	402 א	0.68 אב
מונארקי	1746 אב	1506 אב	240 אב	312 ב	0.91 אב
אמפייר	1798 אב	1541 אב	257 אב	359 אב	0.81 אב
2385	1761אב	1407 אב	353 אב	359 אב	0.83 אב
2547	1955 אב	1505אב	450 א	357 אב	0.93 אב
2298	1467אב	1135 ב	331 אב	323 ב	0.76 אב
ג' ובילי	1199 ב	1031 ב	169 אב	331 ב	0.60 ב
Conquest	1921 אב	1517 אב	404 אב	338 ב	0.96 אב
395	2242 א	1953 א	289 אב	363 אב	1.00 א
516	1999 אב	1775 אב	224 אב	355 אב	0.90 אב
7384	1727 אב	1459 אב	268 אב	341 ב	0.86 אב

סוג א' – מעל 250 גרם
סוג ב' – מתחת 250 גרם

מספרים המלווים באותיות זהות אינם נבדלים סטטיסטית במובהקות של 0.05.

טבלה מס' 3: זנים SE + SU – הערכת איכות האשבול

זן	אחוז משקל גלומות	הפריה	סידור שורות	אורך מלוי ס"מ	גודל גרגיר	אחידות גרגרים	צבע גרגיר
רויאלטי	21.3	3-4	4	17-19	בינוני- גדול	3-4	צהוב
מונארקי	20.4	4-5	3-4	17-19	בינוני	4	צהוב
אמפייר	21.2	4	3-4	18-21	קטן - בינוני	3	צהוב
2385	27.5	4	3-4	16-18	קטן - בינוני	4	צהוב בהיר
2547	22.2	4-5	3-4	16-19	קטן - בינוני	3-4	צהוב
2298	20.0	4	3-4	17-20	בינוני	3	צהוב
ג' ובילי	24.9	3-4	4	16-17	קטן - בינוני	3-4	צהוב בהיר
Conquest	26.8	4-5	3-4	17-19	בינוני	4	צהוב
395	18.7	4-5	3-4	17-20	בינוני- גדול	3-4	צהוב בהיר
516	18.5	4	3-4	16-19	בינוני- גדול	3-4	צהוב בהיר
7384	20.9	4-5	3-4	16-19	בינוני- גדול	4	צהוב

ציון 1 - נמוך
5 – גבוה

מסקנות

הזנים 395 הניב באופן מובהק את היבול הכללי והיבול סוג א' הגבוהים ביותר בהשוואה ליתר הזנים. הזן 395 בלט גם באופן מובהק במספר אשבולים לצמח הגבוה ביותר.
הזן רויאלטי בלט במובהק במשקל ממוצע אשבול סוג א' לעומת יתר הזנים.

הזנים 2547 ו-Conquest היו בעלי משקל הגלומות הגבוה ביותר והזן 516 בנמוך ביותר.
כל הזנים התאפיינו בהפריה טובה.

סיכום
מתוצאות ניסוי זה מומלץ להמשיך לבחון בניסיונות את הזנים 395, 516, מונארקי, אמפייר, 2385, ו-7384.